

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábon petit sorja 30 fillér.

A tüzérség ujjaszervezése.

A tüzérségnek a képviselőház s_ombati ülésén Tissa István gróf miniszterelnök által bejelentett reformja dolgában egy becsi lap egy kiváló tüzérségi szakembertől nyert fölvilágosítások alapján a következőket írja:

A tüzérség felosztása az egyes gyalogsapattestek között kétféleképpen történhetik. Az egész tüzérség, mint Németországban, beosztható a gyaloghadosztályokhoz. Akkor minden hadosztály két tüzérezredet kap. A hat-hat üteggel (egy-egy tüzér-ezredben tehát harminczhat ágyu volna). Ilyeténképpen egy hadtestnek, amely két hadosztályból áll, száznegyvennégy ágyuja volna. Ennek a tagolásnak az a hátránya, hogy ha a harc folyamán egy hadosztály tüzérségének szaporítása válik szükségessé, a segítségül küldendő tüzérséget egy másik hadosztálytól kell elvonni, amely pedig talán számításba vette az így elvont tüzérséget.

De lehetne a tüzérség felosztása a következő is: A hadtest két hadosztályának mindegyike csak egy hadosztály-tüzérezredet kap harminczhat ágyuval. Akkor hadtestenként két-két tüzérezred maradna fenn hetvenkét ágyuval, amely hadtest-tüzérségként volna beosztható. Ezek az ezredek vagy egyforma kalibe-

rű ágyukkal lehetnének felszerelve, vagy pedig, a mai kor követelményeinek megfelelően, az egyik hadtest-tüzérezred ágyut, a másik pedig taraczkot kaphatna. A hadtest-tüzérségnek az volna a feladata, hogy a harcban azt a hadosztályt támogassa, amelynek a támogatásra éppen szüksége van. Ez a másik lehetőség.

Az osztrák-magyar hadseregeknek ez idő szerint 45 hadosztálya van, még pedig 30 a közös hadseregeknek, 7 a magyar honvédségnek és 8 az osztrák landwehrnek. Ezzel szemben 14 tüzérezred áll összesen 56 ezreddel. Ha már most a tüzérség ujjaszervezésénél német minta szerint a 45 hadosztály mindegyikéhez két tüzérezredet osztanak be, akkor 90 tüzérezredre lesz szükség. Hiányoznék tehát 34 tüzérezred, vagyis 1224 ágyu. E tekintetben közömbös, hogy a felosztás fönt jelzett két módja közül melyiket választják. A mi intőző körökben jobbnak tartják a második rendszert. Kevesebb ágyu van a hadosztályoknál, míg a hadtest-tüzérség is rendelkezik bizonyos számú ágyuval.

Hogy az ujjaszervezésnél a tüzérség beosztásának melyik módját választják, az még nincs véglegesen eldöntve. Tehát e tekintetben minden eddigi közlemény pusztán kombináció. Ami a honvédséget és a landwehrt illeti,

Remegő hangon, halkan felelte ez:

— Azért jöttem, hogy megkérjem: tartóztasson le . . .

A rendőrbiztos bámulva nézett fel. Most vette csak észre, hogy ez a vézna fiatal emberke, aki szürke kabátjában előtte áll s akit ő évek óta tisztességes, dolgos orvosnak ismert, halott-sápadt arccal s egész testében reszketve támaszkodik az íróasztalához.

— Igen, igen — ismételte az orvos — tartóztasson le.

Hanem maga is látva, hogy különös szavait bővebben kell megmagyaráznia, így folytatta:

— Mint ön is tudja, két év óta ebben a kerületben telepedtem le. Azt hiszem, mindenki tisztességes embernek ismer. Mindenkor hiven teljesítettem a kötelességemet és sohasem üzérkedtem sem fáradsággal, sem az idővel. Hanem azt ön nem tudja, mit takar ez a látszat. Hogy megérthessen, vissza kell térnem korábbi időre.

Tízennégy éves voltam, amikor atyám meghalt; ő is orvos volt, de a tudománya csak szerény megélhetést tudott nyújtani neki. Vagyont nem hagyott maga után s anyám kevés megtakarított pénzéből bizony nehezen nevelhettem fel engem s nekem már igen korán kellett kereset után látnom. Az orvosi pályára igyekeztem én is és huszonöt éves koromban jutottam az oklevelemhez. Szép dolog az, ha az embernek titulusa van; — de ahhoz pénz is szükséges!

Mindazonáltal nem csüggedtem. Hitelre berendeztem szerény rendelőmet a lakásban, amelyet béreltem. Ekkor kerültem az ön kerületébe.

Az illuzióimat azonban hamar szétépte az élet. Az első fél év elmulta után már beállott nálam a nyomor. Szegény anyám és az én

ezek eddig a hadgyakorlatoknál annyi tüzérséget kaptak, mint a közös hadsereg hadosztályai. Minden tüzérezredből elvettek egy ezredet hadtest-tüzérségül, két ezredet a közös hadsereg, egyet pedig a honvédség vagy a landwehr kapott. A honvédségnek és a landwehrnek tüzérséggel való ellátása magában véve nem tenne új formációkat szükségessé, mert megvan a kellő számú formáció.

Tisza gróf nyilatkozatai szerint azonban összesen tizenöt új tüzérezredet állítanak föl. De ezzel a szaporítással az osztrák-magyar tüzérségnek a fönnbibi kifejtettek szerint még mindig nem volna oly állománya, mint a német tüzérségnek. A küszöbön álló ujjaszervezésnél tehát a hadsereg vezetősége a tüzérezrednek a honvédséghez és a landwehrhez való pusztán beosztásával nem fog megelégedni.

Természetesen minden ujjaszervezés az újoncszajtalék szaporítását teszi szükségessé.

A katonai köröknek az új intézkedéssel szemben táplált felfogásáról más oldalról ezeket közlik:

A honvédség és a landwehr fejlődésük folyamán mindinkább közeledtek a közös hadsereghez. Náluk is, mint a közös hadseregnél, ez idő szerint minden hadosztály gyalogság-

számomra keserves napok következtek. Iszonyu a nyomor olyan embereknél, akiknek nem szabad hangosan panaszkodni. Két-három betegem elmaradt, mert számlát küldtem nekik . . . Látja, kérem, két napi éhség után eszembe jutott, hogy száz frank követelésem van; tehát követeltem. Erre ők sértődötten elhagytak. Vigasztaltam magam, hogy majd csak jobb napokra virradunk. Hanem ezek a jobb napok nem akartak elkövetkezni. Az adósságok azonban nőttek-nőttek, a lakbérnegyed sietve közeledett, s a zsebeimben üresség . . . Hogy utolsó falatomat édesanyámtól ne legyek kénytelen elvenni, csak délután tértem haza, azt mondván, valamelyik barátomnál ebédeltem . . . Higyje el, uram, az öngyilkosság gondolata fészkelődött az agyamba. De voltak napok, amelyeken a szénre szükséges hat garasom is hiányzott.

Kétségbeesett helyzetem kellő közepén történt aztán, hogy egy éjjel csengetyüm szavára riadtam fel. Kezdő orvosnak kell lennie annak, aki meg tudja érteni, mennyi öröm van az ilyen éjjeli csengőszóban.

Sietve felöltöztem és a beteghez mentem, aki hivatott. Az ágya körül a felesége, két gyermeke és a bonne sürgölődtek ijedten. Azonnal tisztában voltam az állapotával: bélcsavarodás esete volt. Kijelentettem, hogy operáció szükséges.

A szomorú asszony sirva kérdezte:

— Mikor kell megoperálni?

— Minél előbb . . . holnap korán reggel.

Ebben a pillanatban egy ötlet fészkelődött a gondolataim közé. Az »operáció« szó lázasan visszhangzott a fülemben.

Körülnéztem a szobában. Elegáns, drága berendezése mutatta, hogy gazdag emberek lakják. Első szándékom az volt, hogy így szóljak az asszonyhoz:

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Esztétika.

Folyik a nagy vizsga javában

A felsőbb leányiskolában.

Egy barna kislány — szeme napsugárból —
Nem tud felelni az esztétikából.

Gyönyörű kis fejét butácskán

Lehajítja mondhatatlan árván.

S mind hasztalan faggatja a tanárja:

Hogy mi a szépek meghatározása? . . .

— Pirulva, hogy ott állt szegényke:

Ez a világnak legszebb képe.

A Szépet ennél senki hübben

Nem határozta még meg gyönyörűbben!

S míg a szekundáját bejegyzik,

A termen át — nekem úgy tetszik, —

Kaczagó, vig tündérek szálldogálnak,

S a kis számúra rózsákat dobálnak!!

Szabolcska Mihály.

Egy bűn.

Irta: Maurice Level.

— Foglaljon helyet, orvos ur és bocsás-
son meg, hogy megvárakoztattam . . .

Az orvos vállat vont, mint aki nem tartja
méltónak önmagát erre az udvarias fogadta-
tásra.

A rendőrbiztos széles íróasztala mögé ült
és udvariasan kérdezte:

— Miben lehetek a rendelkezésére, or-
vos ur?

ból és lovasságból áll, csak tüzéségük nem volt eddig. A hadgyakorlatoknál a közös hadseregtől kapták kölcsönképen a tüzéséget. Ez azzal a visszássággal járt, hogy hadosztályparancsnokaiknak nem volt alkalmuk olyan csapatot vezetni, amelyben mind a három fő fegyvernem képviselve lett volna. A honvédségnek és a landwehrnek tüzéséggel való ellátása teljesen egyenlővé teszi őket a közös hadsereggel. De új tüzéségüket *semmi esetre sem alakítják majd a már meglévő formáikból.* Ellenkezőleg, új honvéd-, illetőleg landwehr-tüzészereket fognak földlítani.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A király itthon.

Budapest, nov. 14. A király ma délelőtt Gödöllőről ide érkezett és általános kihallgatást adott.

A nagy haroz küszöbén.

Budapest, nov. 14. Az országgyűlési szabadelpárt ma este értekezletet tart, amelyen *Tisza István* gróf miniszterelnök *ismertetni fogja tervét és fölveti a pártkérdést.*

A képviselőház holnapi, keddi ülésén fog lejátszódni a nagy jelenet, midőn *Tisza István gróf miniszterelnök visszavonja a házszabályok revíziójára vonatkozó indítványát,* amely most van tár-

— Hivasson tanárt.

Hanem a mondat megakadt az ajkaimon; magamban így beszéltem:

— Mit akarsz? ha tanárt hívat, az teszi zsebre a 20—30 aranyat, míg te hitvány tiz frankot kapsz az éjszakai látogatásért. . . Miért nem akarod magad elnyerni az aranyakat? Szegény ördög vagy, több szükséged van rá. . . És orvos vagy? orvos, ott az okleveled. Végezd magad a műtétet!

Kétségbeesetten küzdöttem magamban.

— Nem, nem. . . megölném a szerencsétlent. . . nem szabad megtennem.

Hanem a belső hang egyre nógatott:

— Tedd meg, hiszen az oklevél megengedi! . . . Mit akarsz? ennyi pénzt hónapok alatt sem szerzesz. . . két hét múlva a házigazdád kitesz a lakásból, mert nem fizetsz.

Halkan, szinte remegve mondtam a kétségbeesetten várakozó asszonynak:

— Holnap reggel eljövök és megoperálom a férjét.

Ha a család a legcsekélyebb ellenetést tette volna, bizonyára siettem volna visszavonni az ajánlatomat. Alighogy kimondtam, szinte kivántam, hogy ők ajánljanak tanárt. Nem szóltak azonban semmit. Bizalmat ébresztettem bennük irántam. . . Masnapra várnak, felelték.

Amikor hazamentem, lázas fejemet két kezembe tettem.

— De hisz ez örület! — kiáltottam magamban. Nem szabad megtenned. Megölnöd a szerencsétlent. . . Nem, nem; pénzért, hitvány pénzért! soha! . . .

Egy másik hang azonban gunyosan igyekezett csillapítani:

— Ostoba! . . . gyáva! . . . miért ne tennéd meg, hiszen orvos vagy.

Aztán, mint a rossz diák, aki egy órával a viz-ga előtt esik neki a könyvének, — előkerestem a könyveimet s lapozgattam bennök, tanultam, olvastam, bámultam a rajzokat, a sorokat. . . oráig ott görnyedtem s úgy

gyalás alatt és előterjeszti az egyetlen szakaszból álló napirendindítványt, amelyet annak idején már benyújtott a képviselőházban. A miniszterelnök napirend alakjában teszi meg javaslatát, amelyhez a házszabályok szerint legfeljebb négy szónok szólhat. De az ellenzék zárt ülésekkel több napra is elhushatja a határozathozatalt. Minthogy az ülés mindaddig nem zárható be, míg a Ház határozatát meg nem hozza, valószínű, hogy a holnap kezdődő ülés több napig fog tartani. Képviselői körökben azt beszélnek, hogy a szabadelpártot már csoportokra osztották föl, hogy a párt mindig kellő számban legyen jelen a Házban. Az ellenzék is megtett már a harczra minden előkészületet.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 14. A képviselőház mai ülésén *Perczel* Dezső elnökölt. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése és az elnöki bejelentések után *Rakovszky* Istvánnak a kétéves katonai szolgálatra vonatkozó interpellációját szerdára halasztották.

Következik a napirend: a házszabályok revíziójára vonatkozó indítvány folytatódó tárgyalása.

Gaal Sándor (Kossuth-párti) azt indítványozza, hogy vegyék le az indítványt a napirendről.

Hellebronth Géza (Ugron-párti) és

éreztem, mintha mindazt, amit tanultam azelőtt, elfeledtem volna; mintha semmire sem emlékezném abból, amit őt esztendőn át az egyetemen tanultam.

Reggel nyolcz órakor magamhoz vettem a műszereimet, amelyek még megmaradtak a felszerelésemből, — amelyeket még nem adtam el a nyomor napjain. Utközben egy kollégától kloroformot kértem, aztán a beteghez siettem.

Az előkészületek alatt visszanyertem hidegvéremet. Az asztalt elkészítettem; úgy amennyire sterilizáltam a műszereimet. Végre hozzáfogtam a műtéthez.

Az első metszésnél elborult előttem a világ. Rémülettel elegy gyávaság vett erőt rajtam. Tudtam, éreztem, hogy bünt követek el, igyekeztem nyugodt maradni. . . de remegő kezeim mutatták, mily kevéssé voltam ura önmagamnak. A fülemben egyre zugott egy belső hang, amely azt kiáltotta, hogy gyilkolok. . .

Amikor betegemet a műtét befejezte után visszafektettem az ágyába és távozni készültem, a felesége borítékban átadta a tiszteltidőjamat. Tíz darab száz frankos volt. Az öröm elkábított. Szerettem volna ujongani. Hanem az az öröm hasonló volt ahhoz az örömhöz, amelyet a bandita érez, aki véres bünténye után összeharásolja a rablott értékeket.

Az operáltam még két napig élt. Óráról órára látnom kellett a büntényem fajleményét. Kimondhatatlan sokat szenvedtem.

Amikor minden véget ért, a halott hozzátartozói még szemrehányást sem tettek nekem. Ha tudták volna! . . .

De én nem bírom tovább. Itt van, uram, a tiz darab százfrankos. Képtelen voltam hozzányulni. Égeti a kezemet, a lelkemet ez a bündij. . . Vegye át, vegye el tőlem. És tartóztasson le.

A törvény ugyan nem vádolhat azzal, hogy jogtalanul használtam a kést; én azonban tudom, hogy öltem. Még pedig szándékosan öltem! . . . Tartóztasson le, uram.

Nessi Pál (Kossuth-párti) a revízió ellen beszélnek és a további harczot hirdetik. Az ülés folyik.

Kossuth Ferenc beszámolója.

Csegléd, nov. 14. *Kossuth* Ferencz tegnap több párthive kíséretében ide érkezett és a választók rendkívül népes gyűlésén megtartotta beszámoló beszédét. Csak az az óhajtása, — mondá, — hogy mielőtt atyjához térne örök nyugalomra, lássa a függetlenségi eszmék diadalra jutását. Majd a politikai helyzetről és a tavalyi obstrukcióról szólott és kijelentette, hogy a függetlenségi párt nem szerelt le, hanem a kivételes fegyverekkel való küzdelemet alkalmasabb időre halasztotta: a mostani időre, midőn a küzdelemben célt lehet elérni és midőn az országnak oly jogát kell megvédeni, amelynek élvezeése nélkül a békés jogvédelem az országban többé nem lehetséges.

Kossuth Ferencz beszédét nagy lelkesedéssel fogadták a választók, akik az új választásoknak országszerte elterjedt híre alapján sűrűn kérdezték képviselőjüktől, hogy beszéde beszámoló beszéd-e vagy pedig már programbeszéd? *Kossuth* Ferencz megnyugtatta a választókat, hogy csak beszámolót mondott és nem hiszi, hogy mostanában új választások legyenek.

A hajóstársaságok békekötése.

Berlin, nov. 14. A kontinentális gőzhajóstársaságok és a Cunard Line közt tolyt tárgyalások a magyar kormány helybenhagyásának fenntartásával arra az eredményre vezettek, hogy a Cunard kontinentális forgalmával csatlakozik a nyugat-atlanti gőzhajósszövetséghez és megújítják a régi szerződést. Az egymás ellen való harczot feladják és a versenygés megszűnik. A mai napon a normális személyszállítási díjak lépnek életbe. Az amerikai magyar kivándorlás ezentul is úgy marad, mind eddig volt.

A háboru.

Szent-Pétervár, nov. 14. *Alexejev* helytartó kíséretéhez tartozók azt beszélnek, hogy Csifuból öt kinainak öltözött japán ment Port-Arturba, hogy megöljék Stösszel tábornokot. Az oroszok félrevezetése végett, hogy elhitessék velük, hogy az illetők csakugyan kinaiak, a dzsunkát, amelyen mentek, egy japán torpedónaszád egészen a port-arturi kikötőig üldözte. Stösszel tábornok azonban idejekorán értesült a dologról és az öt japánt azonnal kivégezték.

Csifu, nov. 14. Itt azt hiszik, hogy Port Artur karácsony előtt okvetetlenül elesik. A helyőrség borzasztó helyzetben van s a hidegtől és a japán gránátoktól igen sokat szenved. A gránátok a házak összes ablakait bezúzták. A helyőrségnek még vannak ugyan készletei, de azok nem elegendők.

Mukden, nov. 14. Tegnap reggel óta a jobbszárnyon erős ágyutüz halatszik.

Szent-Pétervár, nov. 14. *Mukdenből* táviratozzák: Ma reggel óta élénk ágyuzás folyik az orosz jobbszárny ellen. Nem

hiszik azonban, hogy a japánok elő akar-
nának nyomulni.

London, nov. 14. Mukden és a Bajkál-tó között 86.000 orosz sebesült van.

Páris, nov. 14. *Dakarból* táviratoz-
zák tegnapi kelettel: A *Rosdesztvonszkij*
tengernagy parancsnoksága alatt álló balti-
tengeri hajóraj Dakar és Rufisque között
horgonyoz. A hajóhadban a következő
hajók vannak: a Szuvarov, III. Sándor,
Borodin, Orel, Oszliabia pánczéloshajók,
a Naklinnov, Dimitri Donszkoj, Aurora
czirkálóhajók, a Komczietka, Amradir, Ma-
laga, Korea és Meteor szállítóhajók és az
Orel ispotályhajó. A hajórajt azonkívül
egy élelemszállító és egy szénszállító
hajó követi.

Forrongás Oroszországban.

Varsó, nov. 14. Tegnapi nagy
szavargások voltak, melyeknek elnyomá-
sára katonaságot kellett alkalmazni. *Tíz*
személyt, közöttük két rendőrt megöltek,
harminczegy személy megsebesült.

Kharkov, nov. 14. A múlt éjjel
Puskin költő emlékszóba előtt óriási dör-
renéssel egy bomba robbant fel. Az em-
lékszóbor megsérült; a szomszéd házak
ablakai összetörték.

Három embert halálra ítélték.

Gyula, nov. 14. Az itteni esküd-
tőbiróság szombaton éjjelkor hirdette ki
ítéletét, melylyel *három tanyai embert,*
akik *Fehér* Ambrus orosházi gazdát meg-
gyilkolták, *kötél által való kalálra ítélt.*

Hó és fagy.

Torda, nov. 14. Tegnapi egész
nap *havazott* és ma éjjel *erős fagy volt.*

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk
egyes példányai ezentúl mindig kaphatók az
Ivanich-féle hírlapelárusító üzletben, *Via*
Riva 6. szám és a *Corsia Deák 34. szám*
alatt levő dohánytőzsdében (a Hungária-szálló
és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— **Németellenes tüntetés Fiumé-
ban.** Az innsbrucki események a fiumei
olaszok körében is élénk felháborodást keltet-
tek. A *Heidelbergi diákkéret* szombati előadása
alkalmat adott a németellenes tüntetések ki-
törésére. Már az előadás kezdete előtt hire
terjedt, hogy tüntetés készül. Igen sok fiatal
ember jelent meg a színházban, nagyjából
fűtülökkel ellátva. A színházat a közön-
gzsufolásig megtöltötte és szokatlan izgalommal
várta a történendőket. Midőn a színpadon a
német diákok sapkával és egyéb diákjelvények-
kel megjelentek, fülsiketítő lármá és fűtülés
tört ki. *«Le a németekkel! Éljen a triesti olasz*
*egyetem! Éljen Fiume és Triest! Le Ausztriá-
val! Éljen Olaszország!»* kiáltások hallatszo-
tak. A színészek erre a német diákjelvényeket
eltávolították, mire frenetikus tapsban tört ki a
közönség. A demonstrációk előadás közben
meg-megújultak. Az előadás után nagyobb csa-
pat verődött össze, leginkább fiatal emberekből,
amely a város főbb utcáit járta be, miközben
a már fentebb említett kiáltásokat hallatták. Az
Autonomista egyesület *Sandrinelli* triesti pol-

gármesterhez, a fiumei olasz ifjuság és a Bu-
dapestben tanuló fiumei diákok az innsbrucki
olasz körhöz intézett táviratukban felháborodá-
sukat fejezték ki az Innsbruckban történeken.

— **Kivándorlók figyelmeztetése.** A
belügyminiszteriumnak Fiume városához érke-
zett közlése szerint valószínű, hogy leg-
közelebb osztrák és magyar munkásokat tobo-
roznak Ecuador dél-amerikai köztársaság
aranybányái részére. Minthogy a kivándorló
munkások esetleges sorsáról semmiféle alapos
ismeretünk nincs és miután Ausztria-Magyar-
országnak Ecuadorban nincsen konzuláris kép-
visellete, a belügyminiszter komolyan inti a
munkásokat, hogy ne hagyják magukat a
nevezett célra a kivándorlásra csábítani.

— **Robelly Jenőt Fiuméba hozták.**
Robelly Jenő volt vivómestert, kit néhány hó-
nappal ezelőtt, mint az április hóban Cantridá-
ban letartóztatott *Jankovits* János büntársát,
Nizzában fogtak el, a Velenczéből jövő *Dániel*
Ernö hajón Fiuméba hozták. *Robelly Kiss* Ká-
roly fogházi őrmester őrizete alatt érkezett meg.
Március havában *Jankovits* és *Robelly* Abba-
ziában és Fiumében több csalást követtek el,
tudniillik nem létező automobiloikat sorsoltak ki,
azután a pénzt felvéve, megszöktek. *Vidmar* rend-
őrtiszt buzgó fáradozásainak köszönhető, hogy
Jankovitsot elfogták, aki bevallotta, hogy *Robelly*
volt a büntársa. Miután *Jankovitsot* osztrák
területen tartóztatták le, annak idején a triesti
hatóságnak szolgáltatották ki. *Robelly* Jenőt
ideiglenesen az itteni börtönben tartják fogva,
ahonnan Budapestre fogják vinni, ahol az
ottani büntető törvényszék tíz rendbeli csa-
lásért, egy rendbeli lopásért és egy rendbeli
sikkasztásért fogja felelősségre vonni.

— **A pótválasztások.** A városi tanács
hirdetményt tesz közzé, melyben tudatja, hogy
a városi képviselőtestületi pótválasztásoknál
szavazójoggal bíró választók névjegyzéke no-
vember 15-étől kezdve lesz kifüggesztve a vá-
rosházán. Az esetleges felszólamlások a jegy-
zék ellen tízennégy napon belül, vagyis bezáró-
lag november 28-ig tehetőek meg a városi ta-
nácsnál. A felszólamlások körül követendő
részletes eljárásról a városi tanács lapunk
mai számának hirdetési rovatában közölt *Hir-*
detmény-e ad tüzetes felvilágosítást.

— **Kivándorlási törvény Ausztriá-
ban.** Beesből jelentik, hogy az osztrák kor-
mány a legközelebb összeülő reichsrath-e elé a
kivándorlási ügy rendezéséről törvényjavaslatot
fog terjeszteni. Az új törvényjavaslat felöleli
mindazokat a kívánságokat, amelyek e kérdés-
ben eddig felmerültek s végleg rendezni akarja
a kivándorlásra összefüggő összes kérdéseket.

— **Ujabb tarifaintézkedések Triest**
javára. E czímen október 25-én megjelent
hírünkre, melyben kifogásoltuk az osztrák ál-
lamvasutak és a cs. és kir. déli vaspálya-tár-
saság tarifapolitikáját Fiumével szemben, az
utóbbi vasutársaságtól a következő sorokat
kapjuk:

A déli vasut helyi forgalmában kocsi-
mányi díjtételek az erre nézve fennálló díj-
szabási határozmányok szerint elvileg csakis ko-
csinkint és fuvarvelekenként legalább 5000 vagy
10.000 kg. súlyért való díjfizetés esetén nyer-
nek alkalmazást és ez alapfeltétel érvényes-
sül az egyes kötelelki forgalomban, tehát az
adriai kötelelkekben is. Külön határozmányok
oly részkiütemények fuvardíjszámítására nézve,
mint amelyekről a fentemlített cikk szól, sem
a Déli Vasut helyi díjzabásában nem foglal-
tatnak, sem pedig intézkedések ily irányban
nem történtek, miért is a szóban forgó cikkben
tárgyalt díjszámítási mód sem a Déli Vasutnak

Triesttel való forgalmában, sem azon for-
galmakban, amelyek a magyar vasutak, a
Ferdinánd Császár Északi Vasut, az Osztrák
Északnyugati Vasut, a Szab. Osztrák-Magyar
Államvasut Társaság stb. stb. állomásairól
Triestbe és viszont, a Déli Vasuton át bo-
nyolítottatnak le, nincsen megengedve s így nem
is alkalmaztatik. Ily külön határozmányokat,
mint aminőket a többször említett cikk szerint
a Déli Vasut érvényesített volna Triestbe
nézve, kizárólag csak az Osztrák Államvasutak
helyi árudíjzabása tartalmaz, még pedig álta-
lános terjedelemben.

— **Uj tengeri-szállítmány érke-
zése.** Tegnapi érkezett kikötőnkbe *Buenos-*
Ayresből 33 napi utazás után a *Selene* 2647
regisztertonnás olasz hajó *Bernaseri* kapitány
parancsnoksága alatt. A hajó 76854 zsák ten-
gerit hozott helybeli kereskedő czégek szá-
mára.

— **Külföldi kivándorlók menetdíj-
kedvezménye.** A magyar államvasutak igaz-
gatósága a vonalaira annak idején engedélyez-
tett és a kassa-oderbergi vasut magyar vona-
laira is kiterjesztett III. osztályu félmenet-
díjkedvezményét a Fiumén át tengerentúlra
kivándorló, Magyarországon átvonuló s a
magyar kivándorlókhoz hasonlóan tíz főnyi
csoportokban Fiuméba együtt utazó *külföldi*
kivándorlók részére is engedélyezte, ha az
illetők külföldi illetőségüket a határállomásokon
okmányszerűleg igazolják s a Cunard Line
ideiglenes hajójegyeivel el vannak látva. E
külföldi kivándorlók a szóban forgó utazási
kedvezményben az említett feltételek mellett
abban az esetben is részesítendők, ha *eset-*
leg utlevéllel ellátva nincsenek, mivel ily
utazásoknál az utlevél felmutatásának kötele-
zettsége Magyarországon csak a magyar állam-
polgárokra nézve áll fenn. Végül megjegyezzük,
hogy a magyar államvasutak és a kassa-oder-
bergi vasut által engedélyezett összes menet-
díjkedvezményeket a Fiumén át Amerikába ki-
vándorlóknak, a tennálló feltételek mellett, a
győr-sopron-ebenfurti vasut saját állomásairól
és a fertővidéki helyiérdekű vasut állomásairól
is engedélyezte.

— **Zátonyra került hajó.** A Magyar-
horvát tengerhajózási társaság *Duna* hajója
szombat este fél nyolcz órakor *Miska* Janos
kapitány parancsnoksága alatt különféle áruk-
kal megrakva Metkovicsba indult. Midőn a
hajó a spalatói kikötőbe akart befutni, a nagy
hullámoktól és erős szeltől hajtva, a Plianka-
fokon *veszélyes helyzetben zátonyra került.*
A *Pannonia* gőzös megkísérelte a hajót a
zátonyról levontatni, a kísérlet azonban nem
sikerült. Tegnapi tengerészeti hatóság *Eil re*
hajója *Capponi* Mihály és *Hussár* Ferencz
kapitányokkal, több révkalauzzal, egy buvárral
és a Magyar-horvát tengerhajózási társaság több
matrózával, kik köteleket és egyéb mentő-
eszközöket vittek magukkal; a helyszínére
indult. Ugyancsak oda indult a nevezett társa-
ság *Budapest* nevű hajója is. Eddig a *Duna*
sérüléseiről, amelyek valószínűleg jelentékenyek,
nem érkezett semmi hír.

— **A telefon országos reformálása.**
Néhány év óta olyan nélkülözhetetlen szerve-
lett a kulturának a telefon, hogy a modern
pillanatnyi szükségletekre berendezett életet el-
se lehet képzelni nélküle. A mi viszonyaink
ezen a téren megközelítik a haladott nyugatét.
Most azonban olyan reform van készülöben,
amely ha megvalósul, pedig ez nagyon rövid
idő kérdése, akkor vezetőszerep jut Magyar-
országnak a telefon népszerűsítése és elterje-
dettsége dolgában. A jelenlegi helyzet való-
színűleg még a jövő évben gyökeresen meg

fog változni. Az állam ugyanis az összes telefonhálózatokat magához váltja és egy szervezeti s a közönségnek nagy előnyököt nyújtó, úgynevezett telefonmonopóliumot létesít. A reformok ak legkiemelkedőbb pontja az, hogy ez nem a bevezetés teljesen ingyenes lesz s a használati díjat egész évre 12 koronában tartják meg. Az országban telefonzónákat állítanak föl, s a beszélgetések díját ezek ez szabják. A megalkandó törvényjavaslat értelmében jövőre a felhívó fizet meg a felhívó díjat, ami a városban, mint első zónában, egy beszélgetésre, három percenként számítva, 3 fillér lesz. A második zónában 5 fillér és így tovább. Három percnyi budapesti beszélgetés a legutóbbi zónából is legfeljebb egy koronába kerül az új díjszabás szerint. A zóna-rendszer ellenőrzésére egész külön módszert hoznak be, mely abból áll, hogy a felhívó és a felhívott számát a kezelő felírja egy különböző számai zóna-rubrikákkal ellátott nyomtatványra a beszélgetés végén. Ezt a blankettát megfelelően kitöltve pneumatikus készülékkel továbbítják egy központi helyiségbe, ahol a rajta lévő adatokat (dátum, összeg) elkönyvelik az illető előfizető neve mellé. A fenti adatokból is megállapítható, hogy a reform keresztülvitele után a magyar telefon egyike lesz a legolcsóbbaknak s mindjárt a svéd után következik, mely a legjutányosabb Európában. A kereskedelmi miniszteriumban nagyban folynak a korszakalkotó reformok előkészületei, amelyek 1905-ben remélhetőleg kész törvényjavaslatban fognak végleges formában testet ölteni.

— **Baleset egy hajón.** *Rabich* Natale 48 éves napszamos tegnap az Adria tengerhajózási társaság *Andrássy* nevű hajóján dolgozott, midőn véletlenül egy fadorong esett jobb lábára, minek következtében zúzódásokat szenvedett és jobb lába kificzamodott. *Rabich* hat órákor hazafelé indult, de mikor a Via Pozzobona ért, nagy fájdalmi folytán nem birt tovább menni. A mentők hordágyon a kórházba vitték.

— **Harcias szakácsnő.** Tegnap este 9 órákor a Via San Sebastianóban egy kocsmában *Becich* József 21 éves pinczér és *Sacich* Katalin szakácsnő között élénk szóváltás támadt, miközben az utóbbi kést ragadva, a pinczért jobb karján megsebesítette. A sebesült először a rendőrségnél tett feljelentést, azután a mentőállomásra ment. A tett indító oka a pinczér és a szakácsnő közötti régi keleti viszálykodás.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A tarifaharc vége.** A nagy hajózási társaságok között a tarifaharc dolgában folyamatosan levő tárgyalásokról *Berlinből* november 12-iki kellettel a következő értesítést vettük: Míg először a hamburgi hírek a német hajózási társaságok és a Cunard Line közötti tárgyalások ura felvételét a jövő hét elejére helyezik kilátásba, ezek a tanácskozások már ma kezdetüket vették és máris megkezdte vezették. A híreknek, melyek az európai hajózási társaságok közötti konferenciákról keletkeztek, nyilván az volt a céljuk, hogy az új tárgyalások eredményeit csak akkor ismertessék meg, mikor a kivándorlási kérdésben, mely eddig az egyezmény létrejöttéig a legnagyobb nehézséget okozta, a hajózási társaságok közötti kompromisszumhoz a magyar kormány beleegyezése is meglesz.

A mai konferencia, a melyen a Cunard Line részéről *Inverclyde* lord és *Morehouse* igazgató, a Hamburg amerikai vonal részéről *Berlin* vezérigazgató, az Északnyugat-London részéről *Wigana* dr., *Helmoit* és *Plate* Geo igazgatók, az Adria részéről *Kuranda* és *Frankfurter* igazgatók, nemkülönben a Hol-

land—Amerika és a Red Star Line egy-egy képviselője vett részt, az utolsó tárgyalások eredményéből indult ki, melyek már a személyi titeldíjak felemelésére nézve megegyezésre vezettek és most a kivándorlási kérdésben is létrejött a megegyezés.

A Cunard Line az Adriával egyetemben hajlandó engedményeket tenni, úgy hogy a német-amerikai vonal a magyar kormány intézkedései folytán szenvedett veszteségeikért kárpótlást nyerjenek. Ezáltal a tarifaharc is befejezhető lesz. A konferenciákat hétfőn mindenesetre folytatni fogják, minthogy az egyezmény részleteit meg kell szövegezni és a magyar kormányra is változtatnia kell eddigi dispozicióin. Tény az, hogy ma már a hajózási társaságok között az ellenséges magatartás megszűnt és nemcsak a vitás kérdésekben jött egyezmény létre, hanem az éles versengés is meg fog a jövőben szűnni.

+ **Az osztrák kikötők és a Lloyd forgalmának statisztikája.** Érdekes képet mutat az áruforgalom kimutatása az osztrák kikötőkben 1890-től 1903-ig, különös tekintettel a trieszti kikötőre. Triesztnak százalékos részesedése az osztrák kikötők tengeren át való összbavitelében az említett időszak alatt körülbelül 7527 százalék volt, a kivételben pedig kerekén 5268 százalék. Sőt sok tételnél Trieszt részesedése az összes tengeri forgalomnak majdnem száz százalékát tette ki és pedig a tea, fahéj, füge, szárított szőlő, kender és lenmag, szezamolaj, szörmeárúk, juta stb. bevitelénél. Szintugy 100 százalékkal szerepel Trieszt az utolsó évek (1901 és 1902) kivételében kakaonál, teánál, szegfűszegnél, datolyánál, higánynál, platinnál stb. és majdnem 100 százalékkal, kávénál, kender- és lenfonál, mindennemű papírnál, óráknál és óraalkatrészeknél, kaszáknál, kapáknál és sarlóknál stb. Az osztrák kikötőknek összáruforgalma a bevitelnél 1890-ben kerek 478 millió és 1902-ben, miről a számadatok eddig megvannak, kerek 490 millió koronát tett ki. A bevétel ennél fogva értékben meglehetősen állandó maradt, míg az 1900-ban bevitt mennyiség 94 millió métermázsáról 1902-ben 164 millió métermázsára emelkedett. Az osztrák kikötők kivitele 1890-ben több mint 424 millió koronát és 1902-ben valamivel több, mint 436 millió koronát tett ki, a mennyiség szerint pedig 1890-ben 139 millió métermázsát és 1902-ben 144 millió métermázsát. Ugy a kivétel mint a bevétel számadatai e szerint az osztrák kikötők csak igen csekély fejlődésnek képét nyújtják.

Hasonló fejlődést mutat az osztrák Lloyd áruforgalma is, melyről az 1898-tól 1902-ig tartó időszakról egy ideiglenes összeállítás jelent meg. Ezen öt év alatt a Lloyd által lebonyolított összbevétel az 1898-iki 29 millió métermázsáról 1902-ben 3 millió métermázsára emelkedett, míg összkivitele ezen időszakban 2,3 millió métermázsáról majdnem 3 millió métermázsára növekedett. A legfontosabb áruk, melyeket a Lloyd szállít a bevitelnél a következők: (ezek métermázsában): gyapot (558), myrobalane (471), rizs (282), juta (252), kávé (203), szállított szőlő (110), korpa (96), dohány (88), alut bőrök (89), nagyma és tozbagyók (86), gabona, vallone (70), füge (49), mandola (46) és bor (43). A kivételben a cukor 12 millió métermázsával első sorban áll. Második helyen van a papír (270), azután kézműárúk következnek (125), rizs (98), só (81), fémárúk (77), vas (77), fonalak (77), üvegárúk és lampák (70), fémek (67) és szezamolaj (56). Érdekes meg az osztrák kereskedelmi hajózási fejlődésének kimutatása 1889 óta. A vitorláshajók száma 1889-ben 1641-et tett ki, több mint 93.000 tonnával és 5000 emberrel több legénységgel. 1903-ban a vitorlás hajók száma ugyan meg 1448 volt, ellenben a tonnatartalom 31.580-ra és a legénység száma 3600 emberre apadt le. A gőzhajók száma 1889-ben 141-et tett ki 86.484 tonnával, 24.263 löerővel és 2869 főnyi legénységgel. 1903-ban a gőz-

hajók száma 229-re, a tonnatartalom 253.341-re, a löerők száma 230.309-re és a legénység száma 4572-re emelkedett.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Stein Gyula Zára. — Decsényi Pál Budapest. — Haas Zsigmond Bécs. — Kickhöfer Ernő Drezda. — Neumann József Bécs. — Popper Emil Klaffenfurt. — Ecker A. Stockholm.

Lloyd szálloda. Guaraldi Ferenc Zára. — Ungar Hermann Budapest. — Schwarz Antal, Rosenwasser Jakob, Kremmer Lipót, Schiff Bertalan Bécs. — Carić Jakob Ragusa.

Deák szálloda. Niederland Sándor Bártfa. — Dr. Klein Arthur és neje Liptó-Rózsahegy. — Boshardt György Bécs. — Lázár Ádám gróf Székelyudvarhely. — Lorenz Pál Bécs. — Hentschel János Fiume. — Bercsényi Kálmán és neje Lábod. — Schönwald Gyula Bécs. — Stoff Pál Lissza. — Schmidt József Zára. — Weiss Jakob, Kretz Bernát, Peterlango Silvio, Bergmayr Miksa, Michl Ferdinánd Bécs. — Grünwald József, Hoffmann Károly és neje, Magyar Ráfael, Dacsó Emil Budapest. — Vidor Ferenc és neje Kaposvár. — Weiss Tivadar dr., Maxim Ernő Trebinje. — Loos Mór Grác. — Bem Antal Trieszt. — Netolitzky J. dr. és neje Grác. — Hutta Lajos Trieszt.

De la Ville szálloda. Verner Emil. — Restoff M. Zágráb. — Dohányi József Bécs. — Pavlik Károly Győr. — Stelzner György Leoben. — Malerland Samuel Abbazia. — König Károly Laibach. — Starojovits L. Abbazia. — Matilevics dr. Ragusa. — Toll Emánuel Budapest. — Gachal Sándor Budapest. — Svetec Lipót Idria.

Quarnero szálloda. Till Ferenc Abbazia. Bellin Antal Trpany. — Camerino L. Velence. — Schmidt Ágost, Kretz Bernát, Weiss Jakob Bécs. — Lőry J., Rocco Maria, Szántó Lipót Budapest. — Pollák Hugó Prága.

Kikötők forgalma.

Erkezett:

November 12-én.
Pergamon, német lobogó alatt, tonnatartalma 1242, kapitány Bredheing, jött Triesztből.
Hermann Mantzell, német lobogó alatt, tonnatartalma 1035, kapitány Paysen, jött Genuából.
Jupiter, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1054, kapitány Benussi, jött Cospolból.

November 13-án.

Selene, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 2647 kapitány Bernacconi, jött Buenos Ayeréből.
Andrássy, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 939, kapitány Bassich, jött Triesztből.
Galicia, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1747, kapitány Bednarz, jött Triesztből.
Saint Mary, angol lobogó alatt, tonnatartalma kapitány Benutti, jött S. Nacolasból.

Indult:

November 12-én.
Lussin, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 133, kapitány Marangoni, indult Triesztbe.
Albania, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 100, kapitány Kastropil, indult Cattaróba.
Tonci, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 100, kapitány Gamulin, indult Brenoba.
Ultonia, angol lobogó alatt, tonnatartalma 6593, kapitány Thomson, indult New-Yorkba.
Molfeta, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 391, 1939, kapitány Milella, indult Bariba.

November 13-án.

Jupiter, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1053, kapitány Sirovich, indult Triesztbe.
Herman Menzell, német lobogó alatt, tonnatartalma 1035, kapitány Paysen, indult Genuába.
Pergamon, német lobogó alatt, tonnatartalma 1272, kapitány Schröder, indult Hamburgba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvételű társaság

tengeri forgalma.

Erkezett:

Szapáry november 13-án Triesztbe Tangerből.
Zrinyi november 14-én Henuába Nápolyból. Kálmán király nov. 12-én Velenczébe Cardiffból.

Indult:

Széchenyi november 14-én Fiuméből Liszabonba.
Andrássy november 14-én Fiuméből Valenciába. Lederer Sándor nov. 13-án Messinából Maltába. Kassa november 14-én Barcelonából Velenczébe. Tisza november 13-án Bariból Maltába. Baross november 12-én Messinából W. Hartlepoolba.

Tőzsdei árfolyamok.**Értéktőzsdék.**

(Záratok.)

1904.

n o v e m b e r
12 14**Budapest. Aranyjár.**

4%	K.	118.75	
Koronajár. 4%	"	98.10	
3%	"	89.—	
Magyar földteherment.			
4%	"	98.10	
Horv. Szlavon	"	98.50	
Tisza-szab.	"	163.—	
Osztrák papírjár.	"	99.50	
" ezüst	"	100.—	
" arany	"	119.50	
" korona	"	99.75	
Osztrák-magyar bank	"	1630.—	
Magyar hitelbank	"	796.25	798.50
Osztrák hitelbank	"	672.50	673.75
Osztrák-magyar vasut	"	652.50	
100 márka	"	117.65	
London vista	"	239.50	
Páris	"	95.20	
20 frankos arany	"	19.06	
100 lira (olasz)	"	95.25	
20 márka	"	23.50	
Bécs. Magyar hitelr. K.		796.25	798.50
Osztrák hitelr.	"	672.50	673.75
Rimamurányi	"	513.50	
Union-bank	"	544.25	
Magyar államvasut	"	653.50	653.50
Leszám. bank	"	458.50	
Jelzálogbank	"	518.75	
Adria	"	471.—	
Länderbank	"	448.50	
Lloyd	"	725.—	
Török sorsjegy	"	132.50	
Berlin. Osztrákhitelr.	"	211.75	211.50

Budapesti árutőzsde.

Buza április	"	10.23	10.31
" október	"	8.83	8.89
Rozs	"	—	—
" április	"	7.94	8.01
Zab	"	—	—
" április	"	7.15	7.19
Kukoricza október	"	—	—
" május	"	7.52	7.63
Zsir	"	66.—	66.—
Szalonna	"	55.—	55.50

Newyorki gabonatőzsde.

(Sürgönyjegyzés.)

Buza loco	Cent.	123 ³ / ₈	—
december	"	120 ⁷ / ₈	—
május	"	116 ³ / ₈	—
Tengeri	Cent.	59 ⁵ / ₈	—
december	"	52 ⁹ / ₈	—
május	"	—	—
Fuvardíj Liverpoolba pence		1.	

Gyarmatárak.**Kávé.**

Havre Santos good average:

December	Frank	46.—	46.25
Márczius	"	46.75	46.25
Május	"	47.25	46.75

Hamburg Santos good average:

December	Márka	37.50	37.75
Márczius	"	37.75	38.50
Május	"	38.50	39.—

Newyork:

Fair Rio loco	Cent.	6 ⁹ / ₁₆	—
December	"	7.—	—
Május	"	7.30	—

Czukor.

Prága frco Aussig kész . K.		32.80	32.50
" " uj	"	25.50	25.—
frco Prága raff.	"	—	—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

5962/1904. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi Minister úr Ő Nagyméltóságának 66375/1904. számú rendelete folytán folyó évi november hó 26-án d. e. 11 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni a m. kir. kormányzásnál és pedig az ex Vranyczány villában elhelyezett állami polgári leányiskola céljaira szükséges asztalosmunkák biztosítására nézve. A munkák leírása valamint az általános és részletes feltételeket tartalmazó jegyzőkönyvi egyezménytervezet a hivatalos órákban a közgazdasági ügyosztálynál betekintheők és az ajánlatok űrlapjai a m. kir. kormányzáság segédhivatali irodájában darabonként 60 fillér ár mellett megszerezhetők.

Ajánlattevő tartozik az ajánlatban azon árendeményt számokkal és szavakkal megjelölni, melyet ő a költségvetésben foglalt egység- és átalányárakkal szemben felajánl, valamint a munkák befejezési határidejét is köteles beírni.

A 325 korona bánatpénz a fiumei m. kir. adóhivatal pénztáránál készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban lefizetendő és a letétet igazoló eredeti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Az esetben, ha az ajánlat elfogadtatik, a bánatpénz a vállalati összeg 10%-ára felemelendő.

Az ajánlat 1 korona bélyeggel látandó el, spanyol viaszokkal lezárandó és a következő felirattal birjon: „Ajánlat az állami polgári leányiskolába szállítandó asztalosmunkákra.”

Az ajánlatok a fentnevezett nap d. e. 10 órájáig fogadtatnak el és ugyanaz nap d. e. 11 órakor fognak a közgazdasági ügyosztálynál felbontatni, a midőn az ajánlattevők jelen lehetnek.

A bánatpénzt az ajánlathoz nem szabad csatolni.

Ajánlatok, melyek a fenti feltételeknek meg nem felelnek, olyanok, melyek a kitűzött határidőnél későbbben, vagy sürgöny útján érkeznek be, nem fognak tekintetbe vétetni.

Ajánlattevők ajánlatukhoz kötve maradnak mindaddig, míg a m. kir. kormányzáság nem határozott, ez utóbbi fentartván magának azon jogot, hogy az ajánlatok közt szabadon választhasson, valamennyit visszavethesse és más módon a munkák eszközése iránt intézkedhessék.

Az el nem fogadott ajánlatokhoz tartozó bánatpénzek a határozathozatal után azonnal fognak kiadatni.

Fiume, 1904. évi november hó 7-én.

M. kir. kormányzáság.**Iroda-szolga.**

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a

Via Clotilde Inferlore 1. szám.**Szolgálat közvetítő irodát**

nyitottam.

Felkérem ugy a szolgálatadókat, mint a szolgálat keresőket, hogy bizalmukkal megajándékoznai sziveskedjenek.

Tisztelettel

Bürger Jakob.

Elsőrangú vállalat egy 15—16 éves fiatal-embert keres iroda-szolgának. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek

MAGYAROK OTTHONA!**Rosenthal Lipót -- Fiume****AZ ADAMICHTÉREN.**

Játék, pipere, japan és kagyló áruk, bőrönd és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZO-LAP 20 KRAJUZÁR**Reform a fűtés terén!****Brikett (Koczkaszén.)**

100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva kor. 1.50.

Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstatalható, tehát a vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.

Megrendeléseket elfogad: Rubel M., Corsia Deák; Miletić R., Mercato Coperto és Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443.

Első Fiumei Brikett-gyár.

Chincaglierie „IRIS“

Piazza Elisabetta 2. sz.

Moretti-, japán-
és kagyló áruk.

Nagy választék bőr ezüst és
dizsmű árukban.

Olcsó szabott áruk.

Café „De la Ville“ kávéház.

Ma és minden nap nagy

Varietéé előadás

Budapesti Orfeum Társulat
által.

Naponta változások, családi műsor.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Az Igazgatóság.

„Gyógyszertár alla Salute“

Dr. A. Mizzan

— Erzsébet téren az Adria palotával szemben. —

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — El-
tünteti a fejkorpát, puhítja a hajat és erő-
síti a hajgyökereket, megakadályozza a haj-
hullást és az ősülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fű-
vasa által a légzervekre oly kellemes és jó
hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja
és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetten*
minden háznál, különösen beteg és gyer-
mekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

EREDETI

SINGER

A védjegye
ügyelni tessék

Varrógépek

Singer Co. varrógép részvény-társaság

FIUME, Adria palota.

Butorozott szoba

külön bejáratú előkelő fiumei családnál
ellátással vagy a nélkül egy vagy két
úr részére **kiadó**. Czim a kiadóhiva-
lban.

20620 szám.

HIRDETMÉNY

a választói jegyzékek kifüggesztéséről az ezidei városi képviselőtestületi pót-
választásra.

Értesítetik ezennel Fiume város közönsége, hogy e hó 15-étől kezdve
lesznek kifüggesztve a városházán a választói jegyzékek ama városi képviselők
pótló megválasztása végett, kik az év végével üresedésben levő képviselő-
testületi helyek betöltésére vannak hivatva.

E jegyzékek elleni esetleges felszólamlások megtételére 14 napi határidő
tűztetik ki, vagyis legutolsó napnak f. évi november 28-ika, mely napnak
leteltével kifogások a jegyzékek hitelessége ellen figyelembe vétetni nem fognak.

A közönségnek minden választói jogot élvező tagja kérheti oly cselekvő
vagy szenvedő választói joggal bíró egyének felvétele, a kik a jegyzékben
nincsenek felvéve, vagy törlését kérheti annak, a ki abba jogtalanul felvé-
tetett és kívánhatja bármely más hibának helyreigazítását, mely a választó
jegyzékben előfordul (lásd a városi szabályzat 36. §-át).

A jegyzékek elleni kifogások írásban vagy szóbelileg jelentendők be
a városi tanácsnál (a városi fogalmazói hivatalban Vio András dr.-nál).

A városi tanács határozata három napon belül az állandó városi bi-
zottsághoz (delegazione municipale) megfélebezhető.

Ezeket a felszólamlásokat — írásban vagy szóbelileg, úgy mint fentebb
említve volt — a városi tanácsnál kell benyújtani és ezekhez a városi pénztár
20 korona letételét igazoló nyugtáját kell csatolni, mely összeget a felszólamló
abban az esetben ha a felszólamlásnak hely adatik, visszakapja, míg ellenkező
esetben jótékony célra fordítják azt.

Az állandó városi bizottság hozott határozata ellen a magyar királyi
közigazgatási bíróságnál emelhető panasz, mely fellebezés a városi tanácsnál
az illető határozat kézbesítését közvetlenül követő naptól fogva számitandó
15 napon belül adandó be.

A városi szabályzat, nemkülönben az 1874. ki XXXIII. törvényezikk,
mely utóbbinak I-ső fejezete a választói jogot határozza meg és a községi
választásokra is érvényben van, egy-egy példányban egyidejűleg a városházán
kifüggesztettek.

Fiume, 1904. november 14-én.

A városi tanácstól.

BERLITZ SCHOOL

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium által en-
gedélyezve.

Csak itt tanítanak a híres Berlitz-féle módszer szerint.

Minden tanító csak anyanyelvét tanítja. — **Minden tanuló** kb. 60 lecke
után képes az illető nyelvben magát megértetni és abban írni és olvasni.

A gyors eredményt tekintve a legolcsóbb nyelvtanítás az
angol, francia, olasz, német, magyar és horvát nyelvekben.

Tanulók kik e nyelvekben tökéletesíteni akarják magukat, irodalmi, nyelv-
szeti és stílus-tanításban részesülnek.

Hirdetések

a kiadóhivatalban felvétettnek.